

Muzeum Regionalne
w Środzie Śląskiej

Średzkie Zeszyty Naukowe

TOM 8 / 2012

Marek Grześkowiak

**SPRAWOZDANIE Z WYPRZEDZAJĄCYCH RATOWNICZYCH
BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH ZWIĄZANYCH
Z REMONTEM PAWILONU HANDLOWO-USŁUGOWEGO
NA DZ. NR 84 AM-16 PRZY UL. OGRODY ZAMKOWE W
ŚRODZIE ŚLĄSKIEJ.**

(decyzja nr 199/ 2011 z dnia 17.02.2011 r.)

SPRAWOZDANIE MA CHARAKTER OSTATECZNY

Środa Śląska 2012 r.

© Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej

Wstęp

Wyprzedzające ratownicze badania archeologiczne związane z remontem pawilonu handlowo-usługowego na działce nr 84 AM-16 przy ul. Ogrody Zamkowe w Środzie Śląskiej, przeprowadzone zostały w dniach 06 – 07. 12. 2011 r.

Badania finansowane były przez inwestora: Państwo Danuta i Bronisław Keller.

Prace archeologiczne wykonano na podstawie pozwolenia nr 199/ 2011, z dnia 17.02.2011 r., wydanego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, z ramienia Muzeum Regionalnego w Środzie Śląskiej. Kierownikiem badań był mgr Marek Grześkowiak.

Przebieg prac archeologicznych.

Teren inwestycji położony jest w strefie podmurnej średniowiecznego miasta Środa Śląska (stanowisko archeologiczne nr 6/14/78-24AZP), od strony zachodniej (ryc. 1).

Remontowany budynek został wybudowany w czasach współczesnych (2 poł. XX w.), w miejscu zasypanej w czasach nowożytnych fosy miejskiej (ryc. 4).

W pierwszej fazie prac badawczych wykopano ręcznie rów w miejscu projektowanego fundamentu (głębokość 0,25-0,40 m; szerokość ok. 0,40 m), wzdłuż istniejących ścian budynku, po ich zewnętrznej stronie (ryc. 2; fot. 2-6). Nowy fundament będzie miał za zadanie wzmocnienie starej konstrukcji nośnej pawilonu.

Podczas prac archeologicznych eksplorowano wyłącznie nawarstwienia współczesne (XX w.), złożone z próchnicy, drobnego gruzu ceglanego i grudek zaprawy (profil 1, ryc. 3a; fot. 3). Nie zarejestrowano starszych nawarstwień kulturowych, ani obiektów archeologicznych.

W kolejnym etapie wykonano ręcznie wykop pod przyłączyście kanalizacji sanitarnej, łączące istniejącą studnię z remontowanym budynkiem (ryc. 2; fot. 7, 8). Rów posiadał długość 2,0 m, szerokość ok. 0,45 m oraz głębokość 0,30-0,40 m. Podczas eksploracji wykopu i przy doczyszczaniu profili zarejestrowano, podobnie jak poprzednio, tylko nawarstwienia niwelacyjne z XX w. (profil 2, ryc. 3b; fot. 8). Nie zlokalizowano starszych jednostek stratygraficznych.

Podsumowanie

Podczas wyprzedzających badań archeologicznych przy przedmiotowej inwestycji nie natrafiono na żadne ślady reliktyw archeologicznych oraz nie pozyskano materiału zabytkowego. Prawdopodobnie cały teren wokół remontowanego pawilonu został w 2 poł. XX w. zniwelowany, poprzez nawiezienie warstw humusu zmieszanego z gruzem po budowlanym (lub destruktem wyburzeniowym). Nawarstwienia starsze, powiązane z zasypem fosy miejskiej przypuszczalnie zalegają dużo głębiej.

Literatura

Atlas..., 2003, A. Czachorowski (red.), *Atlas Historyczny Miast Polskich*, M. Młynarska - Kaletynowa (red.), Tom IV, *Śląsk*, R. Eysymontt, M. Goliński przy współpracy M. Młynarskiej-Kaletynowej i W. Ziółkowskiego (opracowanie), zeszyt 2, *Środa Śląska*, Wrocław.

DZIENNIK PRAC ARCHEOLOGICZNYCH

06. 12. 2011 r.

Wyprzedzające badania archeologiczne przy rowie fundamentowym usytuowanym wzdłuż czterech ścian budynku. W wykopie zarejestrowano współczesne warstwy niwelacyjne. Brak reliktyw archeologicznych. Wykonano dokumentację polową.

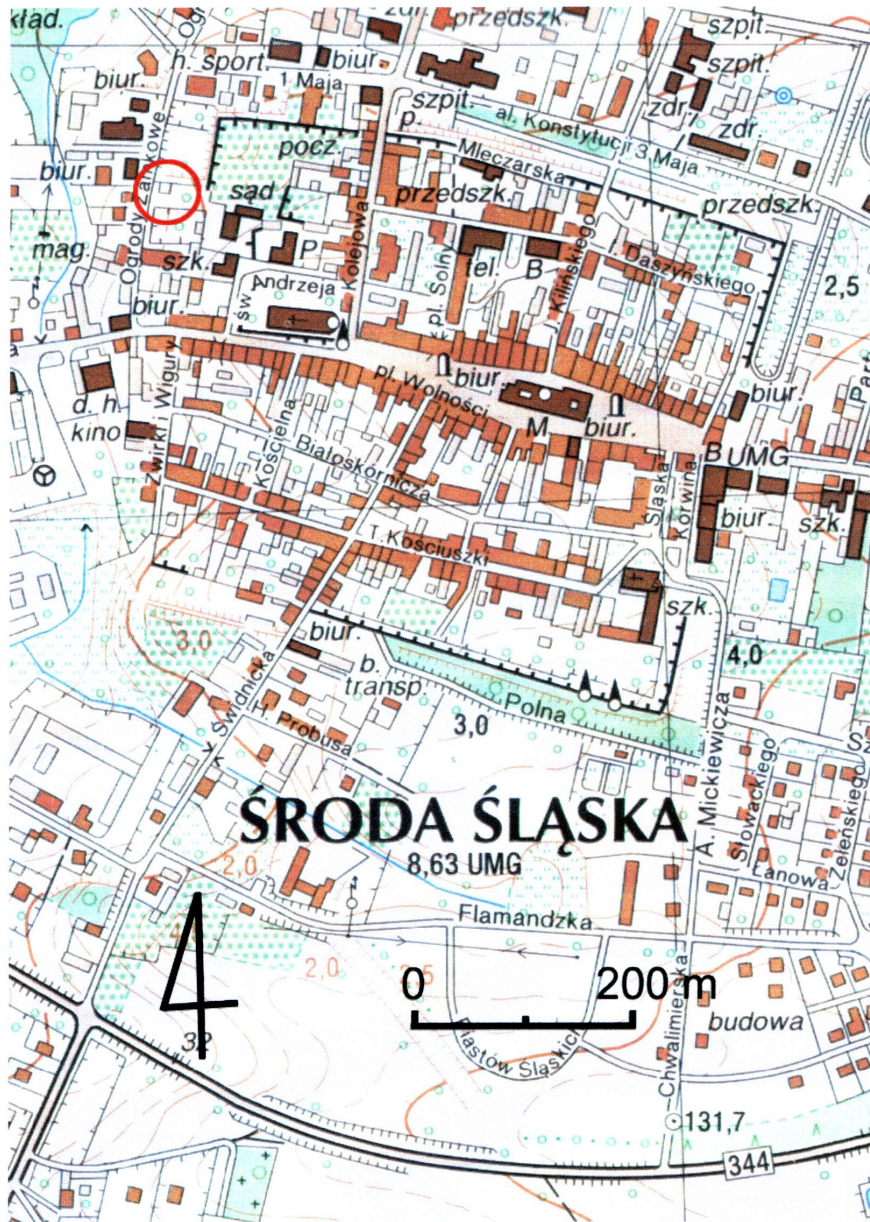
07. 12. 2011 r.

Wyprzedzające badania archeologiczne w miejscu planowanego przyłącza kanalizacji sanitarnej. W wykopie zaobserwowano występowanie tylko nawarstwień niwelacyjnych z 2 poł. XX w. Brak reliktyw archeologicznych. Wykonano dokumentację polową.

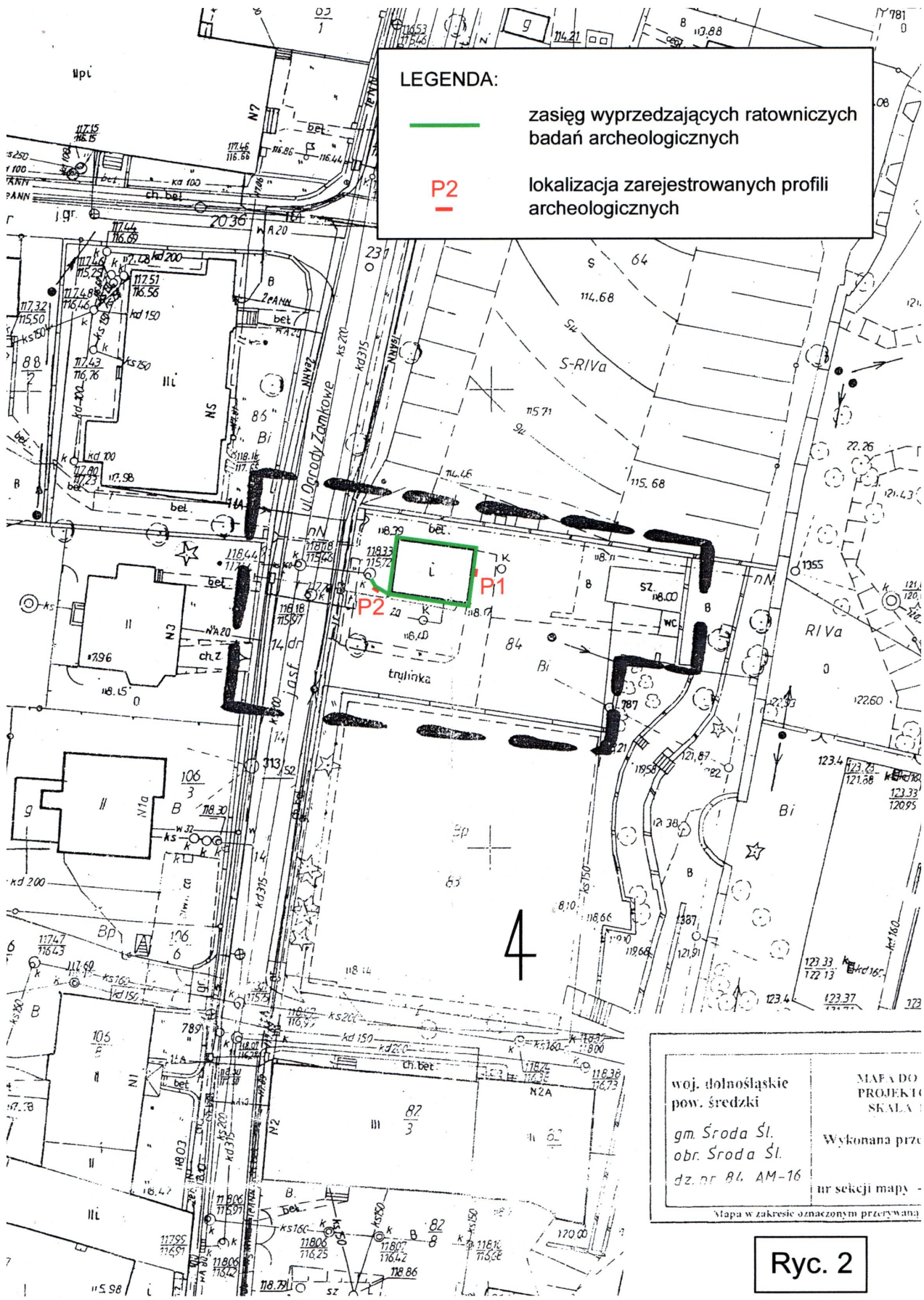
W tym dniu zakończono wszystkie prace badawcze przy inwestycji.

SPIS RYCIN

- Ryc. 1.** Mapa Środy Śląskiej z zaznaczonym rejonem badań archeologicznych (w czerwonym okręgu).
- Ryc. 2.** Plan inwestycyjny (skala 1:500), zasięg badań archeologicznych i lokalizacja zarejestrowanych profili.
- Ryc. 3.** Przekroje pionowe: **a-** profil 1; **b-** profil 2.
- Ryc. 4.** Fragment ryciny F. B. Wernera z lat 1768-1774 (przybliżony rejon badań zaznaczony zieloną strzałką).

Ryc. 1

LEGENDA:

— zasięg wyprzedzających ratowniczych badań archeologicznych

P2 — lokalizacja zarejestrowanych profili archeologicznych

woj. dolnośląskie
pow. średzki

gm. Środa Śl.
obr. Środa Śl.
dz. nr 84 AM-16

MAPA DO
PROJEKTU
SKALA 1:1000

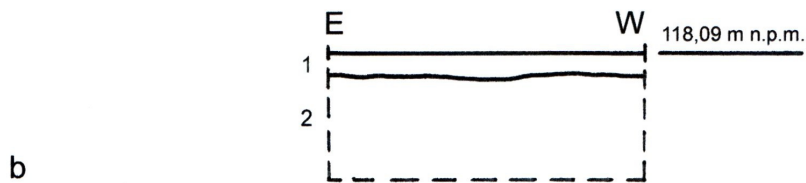
Wykonana przez
Instytut Archeologii i Etnologii
Instytut Archeologii i Etnologii
Instytut Archeologii i Etnologii

Mapa w zakresie oznaczonym przerywaną

Ryc. 2

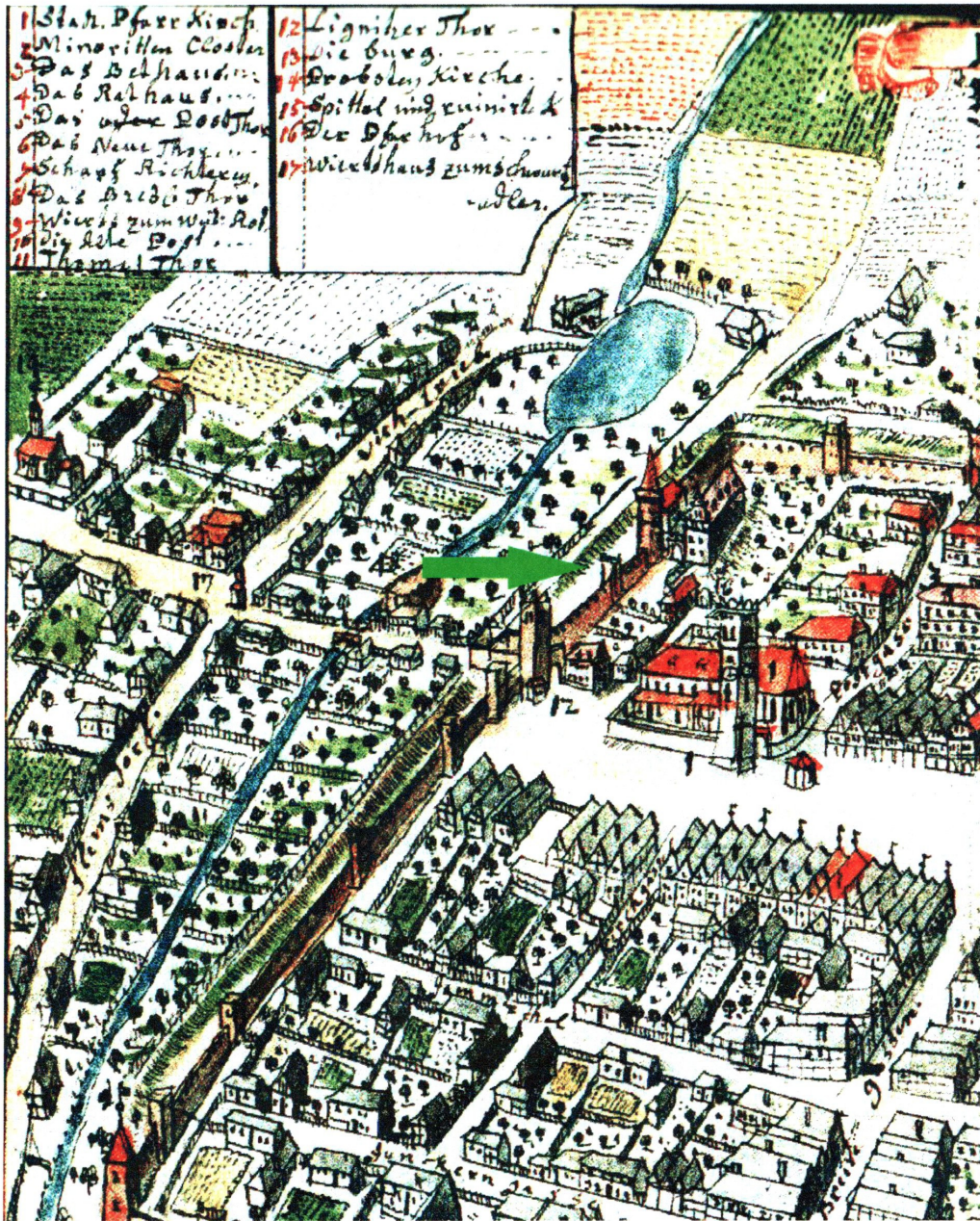
Profil 1 (stratygrafia: 1- czarna spieczona próchnica z domieszką gruzu ceglanego, warstwa niwelacyjna z 2 poł. XX w.; 2- brązowa próchnica z domieszką żółtego piasku, gliny, drobnego gruzu ceglanego i zaprawy wapiennej, warstwa niwelacyjna z 2 poł. XX w.).

Profil 2 (stratygrafia: 1- ciemnoszara spieczona próchnica z drobnym gruzem ceglanym, warstwa niwelacyjna z 2 poł. XX w.; 2- jasnoszara próchnica zmieszana z piaskiem, z dużą ilością gruzu ceglanego i drobinek zaprawy wapiennej, warstwa niwelacyjna z 2 poł. XX w.).

0 40 cm

Ryc. 3

Ryc. 4

SPIS FOTOGRAFII

Fot. 1. Widok ogólny na remontowany budynek (od SW).

Fot. 2. Widok na wykop pod wschodnią ławę fundamentową (od S).

Fot. 3. Profil 1 (widok od W).

Fot. 4. Widok na wykop pod północną ławę fundamentową (od E).

Fot. 5. Widok na wykop pod południową ławę fundamentową (od E).

Fot. 6. Fragment profilu wykopu pod południową ławę fundamentową (zbliżenie od E).

Fot. 7. Widok na wykop pod przyłącze kanalizacyjne (od E).

Fot. 8. Widok od W na wykop pod przyłącze kanalizacyjne (z widocznym profilem 2).

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 3

Fot. 4

Fot. 5

Fot. 6

Fot. 7

Fot. 8